

N° 12.

Jak. Juteinin

o m a - t e k o i s i a

S a n a n - L a s k u j a .

W i i p u r i s s a .

Cedermallerin Lestén ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. REIN.

Ensimmäinen lai.

Maamu-rusko päivän alku,
toivo alku antuutehen.

Mina loistaa auringoinen,
wiisas vaikuttaa hyöhytä. *tt*

Mina kosket kohisewat,
ärisewät älyttömät.

Mina ylpeys ylinnä,
niin kuin noki weden päällä.

Siipä kehu kelpo rikas,
täysi kulkaro kilise.

Pauman waara laiska paimen,
huolettomuus sielun hukka.

Rauta ruma ruostuneena,
sielu sydynen rumembi.

Syнди synnin synnyttääpi,
tuli lewiää tulesta.

Heikko herkuilla elääpi,
hellä kielen kiitoksella.

Rangea on kiviä oksa,
tuhma ylpeä tawoissa.

Karja pellon kaswattaapi,
perhe tawaran talossa.

Kohisee kiwinen koski,
wiallinen wihaustuupi.

Kumisee tynnyri tyhjä,
kerstaa tuhma taidotoina.

Kynnen saapi kukin formi,
waan ei mielä kaikki miehet.

Pellon mukaan siemen paras,
luonnon mukaan miehen wirka.

Taipuu oksa omenainen,
nöyrtyy wiisas nuorukainen.

Työssä kirwes kirkastuupi,
mieli miehellä enemmän.

Tyhmillä on tyhjä kalle,
niin kuin tornin waski-nuppi.

Tyhjää jauhain kivi tylsä,
häpiäksi halpa puhe.

Järki kalloa jalombi,
seppä pajaansa parembi.

Toinen lai.

Arwoksi on otsan arvi,
seljän haawa häpiäksi.

Oppinut tundeepi opit,
wiisas ymmärtää enemmän.

Eipä ripu köyhän riista,
tyhjä tipu tynnyristä.

Rainassa on laiskan laari,
miehen työssä, toimesansa.

Mies on köyhä tyllin maaten,
laiha liikkuma hemoinen.

Raha riemu rikkahalle,
maitwaiselle watsan tähte.

Hiutuwa on rikkauskin,
taito tallella pysyy.

Rikos ombi aiwan vietas,
paha paatumus enemmän.

Hyvä ombi suora selkä,
työhön taipuva parempi.

Hyvä hammas leuka-luusfa,
paha kielen kandimesfa.

Tuli paras palwelia,
tulen walda waarallinen.

Työläs tyhjänä isoilla,
raskas ylpeillä rahata.

Tyhjä ombi laiskan laari,
aitta täynnä ahkeralla.

Waiilla wiisas ylpeyttä,
ylpeä tyhmyyttä täynnä.

Walistus on sielun silmä,
epä-luulo eksyttääpi.

Kolmas l'ai.

Mutuas on awun saanut,
auttaja on autuaampi.

Ahneus on aika reikä,
täyttämätön tällä maalla.

Oma ombi tahto kungin,
voima lahja Laupiaalda.

Oma tundo ombi taula,
jonga syndi sytyttääpi.

Opettajan omat jäljet
ovat opille kehoitus.

Raiskuus ombi lemmon luola,
jossa syndi sikiääpi.

Hyvä muisto miehen päässä,
mieli muistoa parempi.

Rohkuus ombi kallis mitta,
hyvä myötänä menoissa.

Ruka koivana elääpi,
saapi koivan kuolemangin.

Parempi kuin kallis kulda,
ombi puhdas oma tundo.

Peikko pahin petturista,
pettävä on pettäjängin.

Tunnon waiwa, wanha tautt,
ombi ruttoa rumempi.

Solda kunnia katoopi,
se on kaikki kadottanut.

Joka hillitsee himonsa,
voittaja on waino-miehen.

Joka pitää pitkät formet,
pitäkön pidemmän seljän.

N° 13.

Pieniä Runoja

Jak. Juteinin

Kirjoista.

Wipurissa.

Cedervallerin Lesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. Reitt.

Lääkitykset.

Ettei taudit tarttuwaiſet,
juurtuwaiſet wäärät juonet,
pahennukset paatuwaiſet,
lujat luonnossa, tawoiſsa
Iewiäiſi loputoina
täällä ſyndiſten ſeaſsa,
itse lääkäri iäinen,
Luoja, paras parandaja,
ombi kolmeſsa oſaſsa
lähettänyt lääkitykſet
toinen toistaſa paremmat.
Nämät owat nimeldänsä
enſin: köyhhyys, toinen tauti,
kolmas kuolo kolkuttawa.
Köyhhyys kieldää ylpeyttä,
tauti tuottaa tunnon lahjan,
kuolo kuolemattomuuden.

Enſimmäinen rikos.

Rikos rietas enſimmäinen
turmelee jo tunnon lahjan.

Wakaisuuden juhla-waate
saastutellaan synnin kautta,
Saaštuneena on se halpa,
eikä säästäin säilytellä.
Sitte kurja kuolewainen
ombi walmis wahingoonsa.

Waroitus.

Poika, taikka tyttö, siwo,
arvos aina tundewainen,
joka mielit maailmasa
olla onnelle omainen!
Karta kaikki tilaisuudet,
haututukset harha-teille;
estä ensin ehetykset,
sitte wirheet ja wiattin;
älä anna alhaisesti
mieläs halpana haluille;
halu muuttuupi himoksi,
himo synnin syyttääpi,
syndi siittää kadotuksen.

Matka miehistä.

Netjä miestä matkustaapi,
waeldaapi wuoroitellen

Suomen suuren mandereella
toinen toisensa perässä,
vuosi-kautta wietettäisä
kerran kulkeepi kedoilla.
Kaunistettu kukkaißilla
kewät riendää keikutellen
maito-suuna majoilemme,
lemun hyvän lewittääpi
aina joka askeleelle.

Suwi seuraten suloinen,
wiitta päällä ruohon-päinen,
tullessansa tuopi lahjat,
toiset lähteingin lupaapi.

Syksy syönehen näköinen
hihteleepi hiljallensa
palkiten jo päivä-työmme,
herkuista ja hedelmiistä
osat jakelee jalommat.

Wiimein waeldaa wiluinen
talwi, poika pohjaifesta.
Hän on kowa, koukullinen
matkustaja näillä mailla,
kolma kynsille jokaisen,
mutta aina auttawainen
suongin kautta suuremmasti
yli järwen jäätyneenä.

Jäniksen walitus syksyllä.

Syksyllä on syötä kyllä
wainon tähden walitella,

koska miehet koirinen sa
ajelewat ahdistellen
jälle metsässä jänistä,
tarkoittawat kaiken rauhan
pojes minulda, poloinen!
ehkä wietän wiatoina
aina aikaani elossa,
engä tahdo tarkoitellen
tuoda muille turmelusta.
Kenen liene syh ja syndi,
koiran taika käskiänsä,
tosin tunnota molemmat?
koska kilwan kiljumalla,
alla ilon ilkeämmän,
haavoittawat hara-huulen,
pieni-koipisen pilaawat;
wailla näljän vaatimusta
raatelewat raukan raajat
riemun hirwiän himossa.
Tuomioni minä tunnen:
kuolewainen olen kolla;
mutta Luojan luja sääändö
rikotahan riiwatuilda
tällä tuhmallä tawalla.

Sewoisen huokaus Luojaalle.

Luoja suuri kaiken luonnon!
älä lue luodun syykki

hinnata huokauksen
kavioita kaudawalda,
walitusta warsin suurta
sitä syystä syntyneenä,
että ombi ehdollista
ilkeyttä ihmisellä,
että hän on elämässä
saanut hewon hellä-suisen
warsana jo waldahansa,
jota hän nyt joka lailla
rasittaapi raskahasti.

Moni ruma ruostimalla
sildä wäen wäsyttääpi,
taikka kalwain kannuksilla
kyljet kyllä puhkaisepi.

Roskas olet onnen tähden,
Herra! luonut hewoisengin
kumppaniksi ihmis-kunnan,
täytä taidon tawaroilla
tyhjä kallo tyhmän miehen,
joka aiwan joutawasti
hewoisensa hengen kanssa
oman onnen häwittääpi;
anna vielä armos kautta
puuttuwalle toinen puoli
lärjen lahjan jäännöksistä,
lydän sytytä hywällä.

K y s y m y s .

Missä moni miehen poika,
hirmu hosuja hewoisten
löytävä on lohdutuksen
tuskaiselle tunnollensa,
jospa tuolla tuonelaassa
hepo mieheksi heräisi,
muutettaisi miehen muoto
hirmun, hölmön hewoiseksi
tundewaksi ruman ruoskan,
piiskan pitkän, pieksewäisen
waitutukset warrellansa?

Kannustajat.

Kannustajat kauheasti
juhtahansa julmuudella,
ajettaisfa angarasti
heikollakin hewoisella,
ilmoittawat ilkeästi,
että ombi enemmästi
heillä kiire helwettiin,
aina tyllä auki niin.

N° 14.

Suutus - Lauluja.

Jak. Juteini.

Wipurissa.

Cederwallerin Lesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. REIN.

Työ ja ilo-laulu.

Itku ombi ilman alla
niin kuin kaste kaikkialla ;
mutta ilo ihanainen
siitäkin on saapuwainen.

Murhe, riemu rinda-päällä
wuoroilewat tosin täällä.
Eikös silmä wuoda wettä,
joka mieli maista mettä ?

Joko jalot huwitukset,
taikka työt ja toimitukset
owat aina alleheussa
päiwän walon waljetessa.

Huwitusten huminasta,
työstä aiwan ahkerasta
tuopi kukin tullessansa
todistuksen tunnossansa.

Mutta mikä liene laatu
mielen, kuin on siitä saatu,
ehtoholle ehdittäissä,
päiwä-kautta päätettäissä ?

Huwitusta harjoitellen,
työtä, toinda tutkistellen,

huwitus on työksi halpa,
työ on onni, synnin salpa.

Rehnot ovat keikutukset,
huonot kaikki huwitukset,
koska työ on mailla vielä,
täyttämätä miehen tiellä.

Työ on ilo tekiällä,
näätä kylän käviällä;
työnsä leipä leviääpi,
laiskan laiho häviääpi.

Mitä hatu hartahambi
sitä riemu runsahambi
ombi aina ahkeralla,
työstä työhön joutuwalla.

Katso, päivä paistawainen,
koko luondo liikkuwainen
pysyvä on pyörimässä,
wäändämätä wierymässä.

Näimbä warhain walmis meillä
olkon kukiin toimen teillä;
kaikki muu on muuttuwainen,
puoltnainen, puuttuwainen.

M i e s.

Mies on maassa oivallinen,
wainwoisfakin woimallinen,

kosta konna värisee,
waaroissansa wapisee.

Mies on wiisas wahingoissa,
tuskan alla turmioissa.

Onni händä hyödyttää,
joka pahan pyörryttää.

Mies ei mieli hoiperella,
eikä huoli huikennella;
mutta misä tarwitaan,
siellä miestä mainitaan.

Tammesta on miehen tahto,
(waan ei hellä niin kuin wahto)
walmis töitä täyttämään,
oikein onnen käyttämään.

Tutkittaissa tundoansa,
taikka muuta menoansa,
miehen tawat tunnetaan,
joilla arwo ansaitaan.

Miehen jalon, järjellisen,
retkillänsä rehellisen,
tie on tietty kunniaan
awun kautta Armiaan.

Isän ja pojan laulu.

Poika.

Mistä Suomi leiwän saa,

Kuin on kylmä koko maa?

Isä ukkoinen!

Isä.

Kyllä peldo meille tuo,

mitä joukko syö ja juo,

Pekko poikainen!

Poika.

Kukas hallan hävittää,

joka viljan vähendää?

Isä ukkoinen!

Isä.

Kuondo ilman lämmittää,

työmme pellon pehmittää,

Pekko poikainen!

Poika.

Raskas täällä ombi työ,

työssä perhe paljo syö,

Isä ukkoinen!

Isä.

Perhe talon perustaa,

raskas työ sen rakentaa,

Pekko poikainen!

Poika.

Wäsyttävät waiwat, työt,

joita kestää päivät, yön,

Isä ukkoinen!

Isä.

Työssä woima wahvistuu,

laiskan ruumis lakastuu,
Pekko poikainen!

Gl ä m ä.

Toivosse paistawa onnemme pouta
pienille, suurille pitkistyy;
siinä on sulawa surumme routa,
iloksi nautindo ilmestyy.

Kuitengin määrätä hywäkin herkkä
turmion tuotellen waikuttaa.
Muistele tuotakin tuttawa, serkkä,
sehän se waarahan waiwuttaa.

Towerit kunnian kotia tuowat,
kuin kukin nerolla nautitsee.
Keunalla karpäiset kupista juowat,
wiislaus himotkin hillitsee.

Sana on sanottu, korwilla kuulla;
yksi ja toinen sen ymmärtää:
ei sitä miehille mieleksi luulla,
upoten janoa jähdyttää.

Ei ole wanhangan elämä waiwa,
kuin sitä kunnolla käytellään,
kuin ei hän huolella hautoja kaiwa
ilolle vielä nyt itsellään.

Riemu on riutuwa, kuin meno munin,
wuosista selkämme wääristyy.

Kerran on kaatuwa kituwa puukin ;
waan wesa juurella jäykistyy.

S u o s i o .

Suosio on soma
onnen siemen oma ,
josta kaswu kaunis ilmestyy ;
sillä suloisella
lemon laitumella
kaikki meille hywin menestyy.

Sydän siivollinen ,
rinda riemullinen
sulattawat mielen suosioon ;
mutta wiha, waino ,
kateuskin kaino
jouduttawat järjen turmioon.

Karhu kondiolla
woipi vielä olla
luondo lauhkeambi lausuttaa ,
kuin on kulkewalla
wainon wallan alla ,
joka pahan sisun paisuttaa.

Tunnoton ja tuima ,
päästä hullu, huima
sits on suotta nurja sowingoon ;
sillä kufin kurja ,
hiemuu hengi, hurja
waipunut on itse wahingoon.

N° 15.

Rakkauden

Pauluja.

Jak. Juteini.

Wipurissa.

Cederwallerin Lesken ja Pojan Kirja-vainosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. Rein.

Pauku rakkaudesta.

Elämä on ihanainen aina yhdessä,
elämä on ihanainen aina yhdessä;
rinda rakastawa,
riemu ruskoittawa
kumppanina kewelewät käsi kädessä.

Suondo luodut yhdistääpi tällä tawalla,
Suondo luodut yhdistääpi tällä tawalla;
lindu lendäwäinen,
rakas, riendäwäinen
tohta löytää kumppaninsa koivun oksalla.

Suloinen on Suomen maakin rakkaudelle;
suloinen on Suomen maakin rakkaudelle;
lumi, jää ja hyhmä,
Tammikuungin kylmä
eiwät ole esteheksi ystäwyhdelle.

Kuin on kulda, kaunis tyttö (poika) kumppaninamme,
Kuin on kulda, kaunis tyttö (poika) kumppaninamme,
lämmin lumesakin,
ilo itkusakin
oubi alla Otawangin rakastaisjamme.

Naiman neuvo.

Ah! tätä aikaa,
armasta aikaa;
rakkaus ruskonsa ilmoittaa,
kuldani poskilla kuumoittaa,
towerin työstä toimittaa.

Uinduni laulaa,
laksossa laulaa,
toivoa, riemua riennättää,
ennen kuin elämä ennättää
luondohon lumensa lennättää.

Ratsoppas kukka,
kaunistu kukka,
joka jo warahin valmistuu,
poimian powelle kallistuu.
Samaten tyttökin suosittuu.

Sydän sen syytyy,
sytenä syytyy,
indokin lipinät kiskuttaa,
walona filmistä wilkuttaa,
tunnossa tulena tuikuttaa.

Kullekin kelpaa;
kuldansa kelpaa!
olkasta omena taitellaan;

neitoinen kaiketi naitellaan,
hänelle häitäkin laitellaan.

Maima-laulu.

Metsän lindu laulawainen,
fuloisesti soittawainen
opettaapi oksallaan
onnellisna olemaan.

Poika, tyttö toiwowainen,
opin siitä ottawainen
riemastuwat retkillään
ystäwiksi yhtymään.

Sitte siinä rakkautta,
halullista hartautta
sydän hywä sytyttää,
säästyttää ja säilyttää.

Rinda-ruston lämmitessä,
weren sulan wieritesä
matalakiu maja waan
tähdereella tarwitaan.

Astareessa ahterassa,
waiwasfakin waikkeassa
riemuinen on rinda-luu,
hunajainen huuli, suu.

Näin nyt rakastawan riunan
owi, niin kuin oiwan linnan,
awarasti awataan,
onnen ofat tawataan.

Wielä muodon murtuessa,
kauneuden kadotessa
ilon tuopi iäisyys,
jossa yldyy ystäwyys.

Pojan laulu tyttärensä.

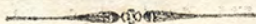
Tule tänne, tule tänne, tyttö toiwowainen,
onnen aika ombi meillä aiwan ihanainen,
rinda rakas minulla,
sydän sulä sinulla.

Itävä on ihmiselle olo yksinäinen,
kumppanille kuhertaapi lindu leikkiväinen,
Tule tänne tuttawan,
jota ratki rakastan.

Sydämessä syttyneessä, armas ystäväinen,
miinulla on muuttumata kuvas kestäväinen;
rindas on kuin rakkauts,
nimes huulden huvitus.

Minun majani on tuolla tosin matalainen,
mutta sydämeni täällä warsin sulawainen.
Mesi-marjat kaswawat
majan luona makeat.

Koivistokin siellä kaimis ombi kaswawainen,
jossa ilo aldis meille ain' on ihanainen;
siellä linnut laulawat,
suosiossa soittawat.

Vanhan pijan laulu.

Kurja on ukota
kuin kana kukota.
Mika jo minua ahdistaa,
waan toivo tundoa wahwistaa.

Kurja on ukota
kuin kana kukota.
Woi ikä woimani waiwuttaa,
mutta ei tahtoa taiwuttaa.

Kurja on ukota
kuin kana kukota.

Rakkaus riemua riennättää,
ystävät yölläkin yhdistää.

Kurja on ukota
kuin kana kukota.

Sulhainen suosion vaikuttaa,
kanalle kukkokin kukuttaa.

N° 16.

Tuoma - Lauluja.

Jak. Juteini.

Wipurissa.

Cedermallerin Lesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. REIN.

Maljan juomingi.

Suomen arwo suuri on,
miehen mieli verraton;
työhön lapsensa laittaa,
tytön nuorena naittaa.

Neito, itse iloinen,
sulhaiselle suloinen,
kauan kulkana kestää,
huolet elosta estää.

Wapaus on wakainen
kansakunnan omainen,
eikä waiwuta waiwaan
alla toiwomme taiwaan.

Täällä toimi totinen,
isän indo endinen
pellon waatiwat woimaan,
saawat kandeleen soimaan.

Ja nyt, niin kuin ennengin,
waikka alla wilungin,
malja miehille juodaan,
sydän neidoille suodaan.

Saksan wiinasta ja kaljasta.

Pojat! pois nyt kalja tielä,
koska wiinaa koitellaan;
kaljan kautta miehen mielä
moniasti moitellaan.

Kuinga siis on kaljan laatu?
mitä wiina vaikuttaa?
Kotoa on kalja saatu,
Saksa wiinan saavuttaa.

Tanon jähdyttääpi kalja,
mutta leikin lyhendää.
Wasta wiina, weljein malja,
ystävyyttä ylendää.

Tosin meitä kalja täällä
hiljallensa hyödyttää,
wiina kiehuu kielen päällä,
fitte päätä pyöräyttää.

Paulu syötäissä ja juotaisfa.

Siine on emännän tuoma,
waan wiina isännän suoma ;
 syönnön ja juonnon
 ja hyvän-suonnon
on täyte juhlanan juoma.

Jolla on joukossa miellä,
kilwasfa kastakon tiellä,
 kaatain pois kaljan
 maistakon maljan,
tyhjendäin astiat tiellä.

Suoma - laulu.

Suoma janon sammuttaa,
janotakin juoda saa
kuiwa-kaulainen.

Poika-joukko, laula, juo;
makea on malja tuo
wahjo-harjainen.

Olut woiman wahwistaa,
kannu kestin kannistaa
lorutesamme,
Kiemu riinat ylendää,
waiwammekin wähendää
hurratesamme.

Kyllä jostus seura suo,
että poika-joukko juo
ämbäristäkin.
Mä näänny nukkumaan,
saata kannu kulkemaan
näändyneenäkin.

Kesti-laulu.

Maapuri! nautitse, siiosio säästä,
elämän vaivoja eksyttäin;
maljasta hunaja huulilles päästä,
herkulla huoletkin näännyttäin.

Paula ja juo,
laula ja juo,
riemua rinnoilla viiwyttäin.

Kuin ovat oluet otrista pannut,
indoa ilohon ylllyttäin,
ei puutu pöydäldä kaunihit kannut;
tähtinä kulkewat tänne päin.

Paula la juo,
laula ja juo,
riemua rinnoilla viiwyttäin.

Tynnyrin tappi on sulkenut kaljan,
wirtana oluen neste näin;
kestisä kumota mahdamme maljan,
juomalla janoa jähdyttäin.

Paula ja juo,
laula ja juo,
riemua rinnoilla viiwyttäin.

Unhota, ukkofin, murehet mustat,
korwasta korttelit pyllistäin;
tuoppihin upotta tuimatkin tuskat,
niele nyt kannua nytkyttäin.

Paula ja juo,
laula ja juo,
viemua rinnoilla wiivoyttäin.

N° 17.

Muutama Ajatus

Jak. Juteinin

Tutkinnon Nimeistä.

Wipurissa.

Cederwallerin Poesken ja Pojan Kirja-painosta,
vuonna 1844.

Imprimatur:

G. Rein.

Hyvyys ja rakkaus Jumalalla, korkeimmasa mitassa, ovat olleet alkuna maailman luomiseen Inotuen onneksi.

Luojan säännöistä arvataan jotengin hänen omaisuudensa; sillä työ todistaa tekiästä; waan hänen olendonsa laatu on meikdä käsittämätön. Me hawaitsemme auringongin vaikutukset; mutta kuka tunnene hänen aineensa?

Se on tuhmuus odottaa maailman loppua, ennen kuin Jumalan hyvyys loppuu, joka on suuri ja kehoittaa meitä kuolemassakin toisen elämän toivoon.

Autuus seuraa aina hyvyttä ja hyvyys on määrätön Jumalalla, jonga autuus on siis yhtä määrätön iän-kaikkisuudesta iän-kaikkisuuteen.

Hyvä ihminen, jolle hyvyttä osotetaan, on kuin hyvän laatuinen pelto; vähästä se paljon takaisin antaa; siemenestä laiho kasvaa.

Waiwa ruumiissa on luonnollisen pahan ja tuska omassa tunnossa hengellisen pahan ilmoittaja, waroittain meitä pahuutta kawahtamaan.

Että tuonelasja seuraa hyvästä riemuinen ja pahasta rasittawa muisto, siitä on meillä esimaku jo tässäkin elämässä hyvän taikka pahan aiwoituksemme jälkeen. Suurin autuus on kuitengin löytywä Jumalan suosion osallisuudessa, niin kuin eroituskin hänestä on kauhein kadotus.

Maailman hetumassa ja nautinnon haurassa mahtaa oman tunnon soimaus toisinansa tukahtua, waan ei häwitä; sillä kosken kohinassa ei kuulla omaakan äändä. Mutta kuin elämän humu loppuu, niin huokauksellin hawaitaan.

Sielu woi muistaa ruumiitoinakin iän-kaikkisuudessa sekä hyvät että pahat työnsä maan päällä, niin kuin täällä käden lakkaiistua formen koetteleminen muistetaan.

Joka aiwoo Jumalan armosta autuutta wiljellä, se kylwäkön hywyttä hyvän suomuudessa ja rakkaudessa, ei kostoja peljäten eikä oman onnen halussa; sillä hywydetä sydämessä ei ole autuus ensingän mahdollinen.

Jos ei hyvän suomuus ja rakkaus hyvyttä harjoitellen ole niin suuri, että sitä harjoitetaan ilman omaakin etuutta, niin on työ mitätön tekiälle; sillä missäs olisi sen arvo, jos ei ilossa sitä, että me viattoman pelastaneet ja hätäyndynettä holhonneet olemme? Tämä ilo on työn vaikutus, waan ei saa olla tekiällä sen tarkoitus, ei päämaali, jossa se turhaan raukenee; sillä kaupan teosta ei ole hengen hyötyä.

Seikkonden erhetokset, ehkä ei ne itsestänsä, enemmän kuin muutkan tapaturmat, ole koston alaiset, muuttuvat ehdon synniksi, jos ei wahingon palkinnosta huolda pidetä, taikka niihin muutoingin suostutaan.

Mistä hyvä taikka paha seuraa, on meille tosin tietämätön, waan ei mikä hyvä ja paha on. Sen tähden tulee meidän aina seurata sitä, mikä meille hyväksi näkyy, että ei meidän aiwoituksemme paha olisi, jonga jälkeen me olemme tuomittawat, ja hyvääkkin tahtoessa ei saa tietyllä pahalla tietämätöndä hyödytystä etsiä. Wähempi wälttämättömistä pahoista, niin kuin suurembikin ehdollisista hywistä on myös aina walittawa.

Koska ihminen harwoin tietää, mistä tapauksesta maan päällä hyvä, mistä paha, mistä on-

ni ja mistä wahingo seuraa, niin taitaa hän usein haluta ja rukoilla sitä Jumalalta, mikä wahingollinen on, ja wetäisi näin päällensä onnettomuuden, jos anomus tulisi täytetyksi. Jumala tietää itse parhain mikä meille on hyödyllinen. Ei tarvitse meidän sukumme siis, oman voiton pyynnön wiettelöksen jälkeen, suuresti anoa ja rukoilla, waan enemmän kiittää, ylistää ja kunnioittaa Jumalaa.

Joka tekee wasten parembaa tietoansa, olkon oikein taikka wäärin, se on syndinen; sillä paha aiwoitus alkaa ilkeydestä.

Se on tyhmä, joka pahuutta harjoittaa; aina se hänen tundonsa turmelee ja arwonsa alentaa. Sen kautta wiimein toisengin elämän autuus hukataan.

Ihminen woi olla tahtonsa, waan ei aina tapausten herra maan päällä; mutta wiisaus oppettaa wielä wahingostakin onnea wiljelemään. Tällä tawalla on kaikki meille hyödyksi luettava.

Ihmisen ruumiilla on monda tautia, jotka sitä rasittawat, waan sielulla on yksi: se on oman tunnon tusta.

Joka tietää eläväästengin maan päällä olevan Jumalan luotuja, ja niitä kuitengin turhan tähden kiusailee, sillä on vähän järkeä, vielä vähemmän sillä, joka niitä huvitukseksi raatelee.

Ei itse taitamattomuuskaan ole niin suuri häpiä kuin taitamaton puhe; sillä sen kautta ilmoitetaan sekä taitamattomuus että tuhmuus.

Se on sopimatonda neuwoa, koska sen tähden hywyttä harjoitetaan, että se taiwaassa tuhannen kertaisesti palkittaisi. Piika voitton halu vähästä on tässä häpiällinen niin kuin munkin ahneus, jota ei Jumala rakasta. Hän antaa autuuden armosta, waan ei ostain, jos sielu, hywyttä haluten, on siihen rakkaudessa valmistunut.

Niin kuin ei ihminen näe kaswojansa muutoin kuin peilissä, niin tunnetaan myös harvoin omat wiat käytöksissä muutoin kuin muiden esimerkkiä tutkittaissa.

Wiisaus ihmisellä ei ole vielä oikea arwo, se on waan suurin wäli-kappale, jolla arwo ansaitaan.

Ei langennetta lähimmäistä pidä kowasti tuomittaman, ennen kuin tarkasti tutkitaan, kuinga hän oikealda tielä horjasti ja mihin hän kombastui; sillä syyt ja tilaisuudet owat moninaiset.

Koska ihutisen pitää rakastaman Jumalaa ylitse kaikkia ja lähimmäistensä niin kuin itseänsä, niin on rukous ainoasti omaksi hyväksi vielä maailinen.

Se on tuhma, joka sanoo: en me tarvitse ymmärrystä, waan uskoa, autuuden opissa, koska meillä on pyhä Raamattu. Engö me tarwinne filmiä, ehkä meillä on auringo?

Luottain Jumalan armoon ja ollen hänelle otollinen toiwoa toista elämää, on wahwa uskon perustus maan päällä; sillä se hywyden ja wiisauden woima, joka on meidän sielumme tänne saattanut ja aineen kanssa yhdistänyt, tahtoo ja taitaa kyllä meille toisengin elämän awata, koska aine hengestä jälle eroitetaan.

Sytywäisyys hyvässä, kärsiwällisyys pahassa ja turwa Jumalassa owat wiisaan wäli-kappaleet onnelliseen elämään ja lohdulliseen kuolemaan.

